

JAHRBUCH ÖKOLOGIE 2015**S. Hirzel Verlag, Stuttgart, 2014., 161 str.**

Godišnjak ekologije razveselio nas je novim izdanjem pod naslovom „Vordenker und Vorreiter der Ökobewegung“ s podnaslovom „40 izabranih portreta“.

Naime, u posljednjih nekoliko godina *Godišnjak* je objavio nekoliko zanimljivih brojeva s odabranim temama: Prevrat Zemlje - *Umwälzung der Erde* (2010), Manipulacija klime - *Die Klima-Manipulateure* (2011), Zeleno pregrađivanje - *Grüner Umbau* (2012), Promjena svugdje - *Wende überall?* (2013), Hrabrost za viziju - *Mut zu Visionen* (2014). Na taj način *Godišnjak* prati aktualna zbivanja u području teorijskog mišljenja i aktualne praktične problematike u zaštiti okoliša u velikim transformacijama i stvaranju sve veće nesigurnosti života. U njima se spominju neki autori i iz prethodnih stoljeća koji su pridonosili ekološkoj misli. Godišnjak je u dužem vremenskom razdoblju objavljivao kratke „portrete“ zaslužnih autora u toj oblasti ljudske stvarnosti.

U ovom broju objavljeni su svi dosadašnji „portreti“ - ukupno 40 kratkih tekstova (filozofa i praktičara, prirodoslovaca i socijalnih znanstvenika) sa slikom autora, a uz svaki je navedeno i nekoliko bibliografskih jedinica za detaljnije informiranje. Prilozi su tiskani kako su i objavljivani u razdoblju 2003-2008. (izdavač C. H. Beck, München) i 2009-2014. (izdavač S. Hirzel, Stuttgart).

Portreti autora podijeljeni su u dvije skupine. U jednoj su mislioci koji su djelovali od 18. do 20. stoljeća, koje urednik i uredništvo naziva predmisliateljima ekološkog pokreta (Vordenker), a u drugu skupinu autore iz prošlog stoljeća (Vorreiter) kao aktivne sudionike ekološkog diskursa.

Ovdje ne možemo komentirati sadržaj tekstova o pojedinim autorima, već ćemo navesti njihova imena. Cilj nam je da se čitatelji podsjetu na plejadu zaslužnih imena (a naravno postoje i neka druga imena koja nisu zastupljena u ranijim Godišnjacima) za ekološku misao i praksu.

U prvom dijelu Godišnjaka (*Vordenker*) nalaze se: Hans Carl von Carlowitz, Alexander von Humboldt, Henry D. Thoreau, Karl Marx, Ernst Haeckel, Rudolf Steiner, Albert Schweitzer, Günther Anders, Hans Jonas, Erwin Chargaff, Rachel Carson, Leopold Kohr, E. F. Schumacher, Georg Picht, Elisabeth Mann Borgese, James Lovelock, Joseph Beuys, Carl Amery, André Gorz, Ivan Illich, Elinor Ostrom, Günter Altner, Malte Faber i Donella Meadows.

U drugu skupinu (*Vorreiter*) uvrštena su sljedeća imena: Paul B. Sarasin, Phyllis Barclay-Smith, Jacques-Yves Cousteau, Bruno H. Schubert, Hans Willi Thoenes, Kurt Oeser, Maurice Strong, Karl Ludwig Schweisfurth, Hans Glauber, Christiane Underberg, Wangari Maathai, Beate Weber, Jakob von Uexküll, Angelika Zahrt, Christian Kornevall i Ignacio Campino.

Autori i autorice „portreta“ su sljedeća prominentna imena koja mogu koristiti u navođenju radova tijekom istraživačkog rada čitatelja: Günter Altner (rođ. 1936), Elmar Altvater (1938), Dolores M. Bauer (1954), Iring Fetscher (1922), Jörg Göpfert (1960), Monika Griefahn (1954), Ulrich Grober (1949), Konrad Hagedorn (1948), Burkhard Ilschner (1949), Heike Leitschuh (1958), Gertrud Lenz (1952), Hans-Joachim Luhmann (1946), Peter Cornélius Mayer-Tasch (1938), Gerd Michelsen (1948), Wolfgang Sachs (1946), Wolf Scheller (1944), Stefan

Schurig (1971), Frank Schweikert (1963), Bernhard Setzwein (1969), Udo E. Simonis (1937), Gerd Weigmann (1942), Ernst U. von Weizsäcker (1939) i Anna-Katharina Wöbse (1969).

Preporučamo ovaj broj ne samo pročitati, nego ga i zadržati u svojoj biblioteci jer može poslužiti kao informativni orijentir u ekološkim i socijalnoekološkim istraživanjima.

Ivan Cifrić

**Mladen Domazet i Dinka Marinović
Jerolimov (ur.)
SUSTAINABILITY PERSPECTIVES
FROM THE EUROPEAN SEMI-
PERIPHERY**

**Institut za društvena istraživanja,
Heinrich Böll Stiftung Hrvatska,
Zagreb, 2014, 393 str.**

Zbornik znanstvenih radova „Sustainability Perspectives from the European Semi-periphery“ objavljen je 2014. godine u Zagrebu na engleskom jeziku te ga je recenziralo četvero domaćih i međunarodnih stručnjaka: Vjeran Katunarić, Vladimir Lay, Asuncion Lera St. Clair i Manuela Troschke. Urednici su zbornika Mladen Domazet i Dinka Marinović Jerolimov iz Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu (IDIZ), koji je izdavač zbornika zajedno s Heinrich Böll Stiftung Hrvatska. Kako sami urednici ističu (11-12), ideja za zbornik rođena je na temelju prethodnih istraživanja i objavljene knjige „Trebamo promjenu: mapiranje potencijala Hrvatske za održivi razvoj“ (Zagreb: Heinrich Böll Stiftung Hrvatska, 2012; prikaz u „Socijalnoj ekologiji“, 22(2):161-164) autora Mladena Domazeta, Danije

Dolenec i Branka Ančića. Naime, dok je prethodna knjiga na temelju podataka iz modula „Environment“ međunarodnog istraživanja o ekološkim stavovima, *International Social Survey Programme* (ISSP), težila ukazati na potencijale Hrvatske za primjenu principa održivog razvoja, ovaj zbornik navedene podatke za Hrvatsku sada smješta u „širi europski kontekst“ (11).

Uz uvodni rad Domazet/Marinović Jerolimov, zbornik se sastoji od 12 znanstvenih radova 14 hrvatskih i međunarodnih autora, organiziranih u 3 dijela: 1) teorijski dio (Cifrić, Jolić, Žitko i Šimleša); 2) komparativna empirijska istraživanja (Domazet/Ančić/Brajdić Vuković, Dolenec/Domazet/Ančić i Brajdić Vuković); te 3) studije slučaja po zemljama (Bieri/Stoilova, Kufrin, Matutinović, Puđak i Domazet/Ančić).

U uvodnom dijelu, urednici pojašnjavaju osnovne pojmove i temeljne teorijske postavke zbornika. Radovi u zborniku proizašli su iz zajedničkog slaganja autorâ oko činjenice da su globalne klimatske promjene danas stvarnost, da uzroci leže u postojećem liberalnom, kapitalističkom socio-ekonomskom sustavu na kojem je izgrađena suvremena civilizacija te da se učinci tih promjena mogu osjetiti kako u prirodnom okolišu tako i u društvu (19). U zborniku se, stoga, ključno rješenje vidi u transformaciji društva ka održivosti, pažljivom uspostavljanju odnosa između tri ključne sastavnice održivog razvoja: ekonomije, društva i okoliša (20).

Nadalje, urednici objašnjavaju pojam „semi-periferije“ koji se javlja u samom naslovu zbornika. Radi se, naime, o pojmu iz „world-systems theory“ ili teorije svjetskog sustava (20) prema kojoj se ze-